

**ULUSAL İŞ SAĞLIĞI VE
GÜVENLİĞİ (III.) POLİTİKA
BELGESİ ve EYLEM PLANI**

(2014-2018)

ANKARA, 2014

ÖNSÖZ

Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının oluşturulması, çalışma hayatının öncelikli şartıdır ve bu doğrultuda sağlıklı ve güvenli işyerlerinin oluşması, iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi için iş sağlığı ve güvenliği kültürü oluşturularak, farkındalığın artırılması ve tüm topluma yaygınlaştırılması önceliklidir. Ancak bu kültür oluştuğu takdirde, iş sağlığı ve güvenliği konusunda sürekli iyileşme ve gelişme ortamı sağlamak mümkün olabilecektir. Bu konuda, işverenlerimizin yanı sıra çalışanlarımıza ve tüm sosyal taraflara bir takım sorumluluklar düşmektedir.

“Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi”, “Avrupa Sosyal Şartı” ve “Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Antlaşması” gibi evrensel belgelerde de bu durum vurgulanmaktadır. Anayasanın 49 uncu ve 56 ncı maddelerinde; devletin, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek ve çalışma hayatını geliştirmek amacıyla çalışanları korumak ve çalışmayı desteklemenin yanı sıra herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak üzere gerekli tedbirleri alacağı hükmü bulunmaktadır. Bu doğrultuda; ülkemizde, Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) 155 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşmesi 7 Haziran 2004 tarihli ve 5038 sayılı Kanunla, 161 sayılı İş Sağlığı Hizmetlerine İlişkin Sözleşmesi 7 Haziran 2004 tarihli ve 5039 sayılı Kanunla ve 187 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi 29 Mayıs 2013 tarihli ve 6485 sayılı Kanunla onaylanmıştır.

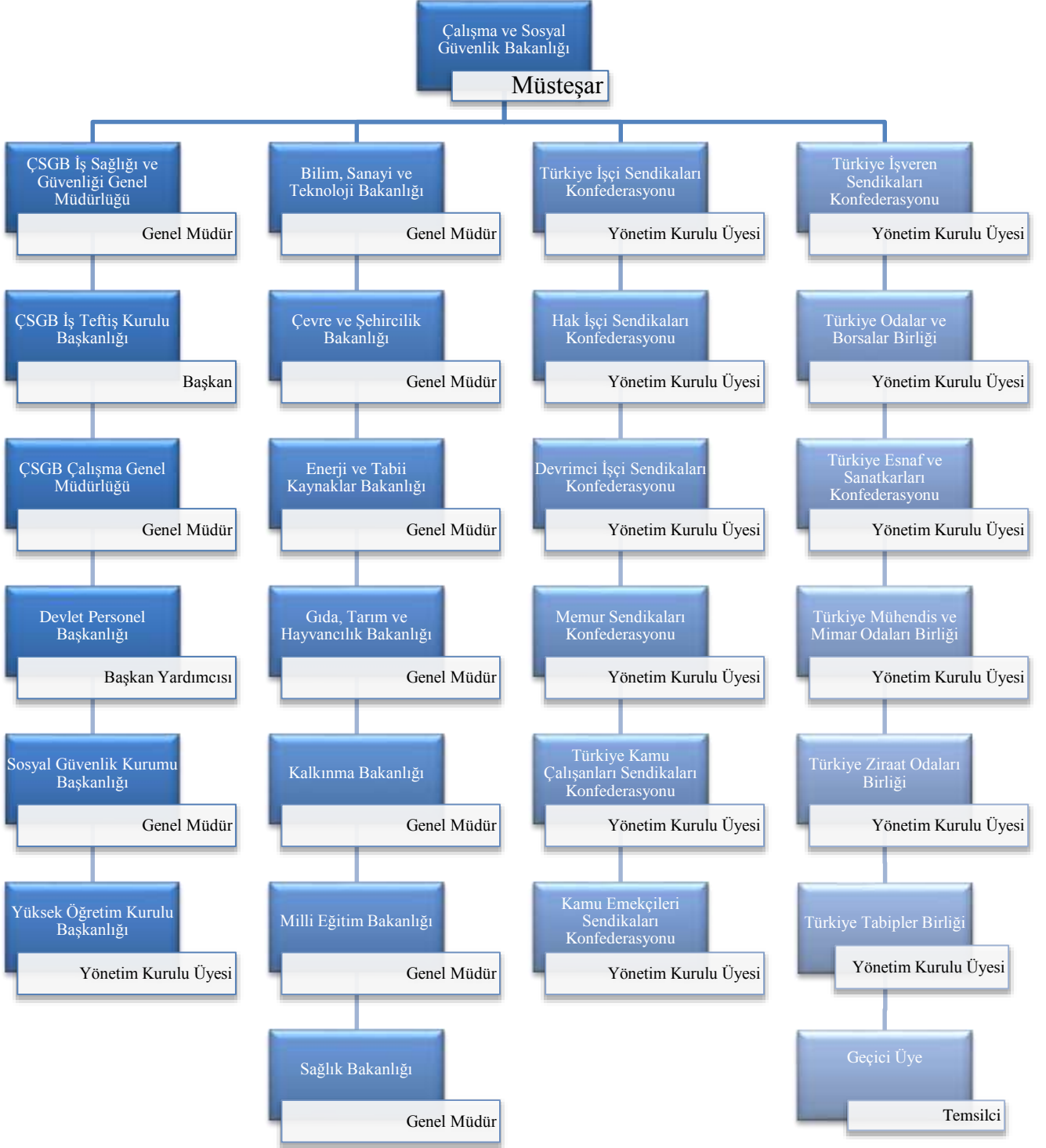
Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi; kuruluş amacına uygun olarak, I. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Politika Belgesi 2006-2008, II. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Politika Belgesi 2009-2013 dönemlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında ülkenin politikalarını belirleyerek, bu politikalar doğrultusunda çalışmalar yürütülmesine katkı sağlamıştır. 2009-2013 döneminde tüm çalışanları kapsayan ve önleyici yaklaşımı esas alan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yayımlanmış olup ikincil mevzuat çalışmaları da tamamlanmıştır. Avrupa Birliği mevzuatına paralel bir iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının oluşturulmasının yanı sıra, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi amacıyla iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşturulmasına yönelik bilinçlendirme çalışmalarımız da devam etmektedir.

Paydaşlarımızın katkılarıyla hazırlanan ve 2014-2018 döneminde iş sağlığı ve güvenliği alanında ulaşmak istediğimiz hedeflerle, bu hedeflere ulaşma doğrultusunda gerçekleştirilecek eylemlerin yer aldığı 2014-2018 Dönemi III. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Politika Belgesi ile Eylem Planının, alışma hayatının iyileştirilmesine önemli bir katkı sağlayacağına inanıyorum.

Faruk ÇELİK

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

ULUSAL İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KONSEYİ OLUŞUMU

Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
ASPB	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
BAP	Bilimsel Araştırma Projesi
BSTB	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
ÇGM	Çalışma Genel Müdürlüğü
ÇSB	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
DİSK	Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
DPB	Devlet Personel Başkanlığı
ETKB	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
GTHB	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
HAK-İŞ	Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
İSG HEDER	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmet ve Eğitim Kurumları Derneği
İSG KATİP	İş Sağlığı ve Güvenliği Kayıt, Takip ve İzleme Programı
İTKB	İş Teftiş Kurulu Başkanlığı
KAMU-SEN	Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu
KB	Kalkınma Bakanlığı
KESK	Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
KOBİ	Küçük ve Orta Bütçeli İşletmeler
MB	Maliye Bakanlığı
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MEMUR-SEN	Memur Sendikaları Konfederasyonu
MYK	Mesleki Yeterlilik Kurumu
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
ÖSYM	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SB	Sağlık Bakanlığı
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TESK	Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu
TİSK	Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
TMMOB	Türkiye Mimar Mühendis Odası Birliği

TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TTB	Türk Tabipleri Birliği
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRK-İŞ	Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
TZOB	Türkiye Ziraat Odaları Birliği
UİSGK	Ulusal İş Sağliğı ve Güvenliği Konseyi
YÖK	Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı

1. GİRİŞ

Ülkemizin iş sağlığı ve güvenliği alanında yaşamakta olduğu gelişim ve değişim süreci 2009-2013 Dönemi II. Politika Belgesi sürecinde hız kazanmış ve bu dönemde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Ulusal ihtiyaçların yanı sıra, 12 Haziran 1989 tarihli ve 89/391/EEC sayılı İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Avrupa Birliği Çerçeve Direktifinin uyumlaştırılması, 7 Ocak 2004 tarihli ve 5038 sayılı Kanunla onaylanan 155 sayılı ILO'nun İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşmesi ile 7 Ocak 2004 tarihli ve 5039 sayılı Kanunla onaylanan 161 sayılı İş Sağlığı Hizmetlerine İlişkin ILO Sözleşmesi ile kabul edilen hükümlerin iç hukukumuzda yansıtılması ve Avrupa Sosyal Şartına uyumun da sağlanması amacıyla kamu çalışanları da dahil tüm çalışanları kapsayan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi üyeleri ve diğer tüm tarafların katkılarıyla hazırlanmış ve 30 Haziran 2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Kanunun yayımlanmasının ardından yasal ikincil mevzuat çalışmaları da 2013 yılı sonu itibarı ile tamamlanmıştır. Böylece Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu ve önleyici yaklaşımı temel alan bir iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı oluşturulmuş olup değişen ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli güncellenmektedir.

Çalışmalarını bir yönergeye dayalı olarak yürüten Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi, 6331 sayılı Kanun ile yasal bir dayanağa kavuşmuş ve Konseyin kuruluş amacını, oluşumunu, görevleri ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemek amacıyla Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi Yönetmeliği 5 Şubat 2013 tarihli ve 28550 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Ülkemizin de üyesi olduğu Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) 2013 yılı raporunda, sosyal diyalog platformu olan ve iş sağlığı ve güvenliği alanında ulusal politikaların belirlendiği Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyinden olumlu bir gelişme olarak bahsetmiştir. Ayrıca, Avrupa Birliği (AB) Türkiye 2013 yılı İlerleme Raporu'nda 19 uncu Fasıl "Sosyal Politika ve İstihdam" başlığı altında, iş sağlığı ve güvenliği alanında istişare ve sosyal diyalog platformu olan Konseyin resmi olarak kurulmasını sağlayan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi Yönetmeliği, olumlu bir gelişme olarak yer almıştır.

Avrupa Birliği 2014-2020 Dönemi İş Sağlığı ve Güvenliği Stratejik Çerçevesine İlişkin Bildirgesi 6 Haziran 2014 tarihinde yayınlanmış olup "Ulusal Stratejilerin daha çok güçlendirilmesi, İSG mevzuatının denetiminin Üye Devletler tarafından daha iyi bir şekilde yapılması, yürürlükteki mevzuatın sadeleştirilmesi, işgücünün yaşlanması

sorununun ve yeni ortaya çıkan risklerin ele alınması, işle ilgili hastalıklar ve meslek hastalıklarının önlenmesi ve istatistiki veri toplamanın iyileştirilmesi ve bilgi tabanının oluşturulması” konuları, İş Sağlığı ve Güvenliği Stratejik Çerçevesi’nin yedi kilit hedefi içerisinde yer almaktadır. Bahsi geçen hedefler, ilgili Stratejik Çerçeveye paralel olarak 2014-2018 Dönemi III. Politika Belgesi ve Eylem Planı’nın hedefleri içerisinde yer almaktadır. Kalkınma Bakanlığı’nın 2014-2018 Dönemi Onuncu Kalkınma Planında, “İstihdam ve Çalışma Hayatı” başlığı altında iş sağlığı ve güvenliği şartlarının iyileştirilmesi temel amaçlardan biri olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, iş sağlığı ve güvenliği kültürünün geliştirilmesi, denetim ve teşvik uygulamalarıyla iş sağlığı ve güvenliği standartlarına uyumun artırılması ve bu alanda yeterli sayı ve nitelikte uzman personel yetiştirilmesine yönelik politikalar belirlenmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2014-2018 Stratejik Planı’nda yer alan en önemli amaçlardan biri de “İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirmek ve Yaygınlaştırmak” tır. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi üyeleriyle birlikte Türkiye’de 2018 yılı sonunda iş sağlığı ve güvenliği alanında varılmak istenen noktanın ve bu doğrultuda gerçekleştirilecek eylemlerin yer aldığı 2014-2018 Dönemi III. Politika Belgesi ve Eylem Planı, Avrupa Birliği 2014-2020 Dönemi İş Sağlığı ve Güvenliği Stratejik Çerçevesi, Kalkınma Bakanlığı Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018 ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Stratejik Planı 2014-2018’e paralel olarak hazırlanmıştır.

2. TÜRKİYE’DE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN MEVCUT DURUM ANALİZİ

2009-2013 Dönemi hedeflerinden biri de 30 Haziran 2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ülkemiz çalışma hayatında bir dönüm noktası yaşanmıştır. 6331 sayılı Kanunun getirdiği önemli yenilikleri ise; memur, işçi gibi statü ayrımı olmadan tüm çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili hükümlerden faydalanacak olması, risk değerlendirmesine dayalı önleyici yaklaşımın esas alınması, İSG hizmetlerinin sayı sınırı olmaksızın tüm çalışanlara sağlanması, çalışan temsilcisi kavramının getirilmesi ve mikro ölçekli işletmelere devletin destek sağlaması şeklinde sıralamak mümkündür.

Kanunun yayımlanmasının ardından ikincil mevzuat çalışmaları olan 36 yönetmelik ve 4 tebliğ yayımlanarak Türkiye’de önleyici yaklaşımı esas alan bir iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı oluşturulmuştur. Mevcut mevzuat, çalışma hayatının dinamik

olması ve uygulamalarda yaşanan problemlerin ortadan kaldırılması amacıyla güncellenmektedir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun çalışma hayatında kısa, orta ve uzun vadeli yansımaları ve sonuçları söz konusu olacaktır. Ülkemizde İSG hizmeti sunucuları, eğitim kurumları, İSG profesyonelleri sayısı ve İSG profesyonelleriyle sözleşme yapan işyeri sayısındaki artışlar Kanunun kısa dönemdeki yansımaları olarak karşımıza çıkmaktadır. Orta ve uzun vadede ise; çalışma ortamının bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması ile iş kazaları ve meslek hastalıklarının azalması ve bu konudaki duyarlılığın tüm topluma benimsetilmesi hedeflenmektedir.

SGK İstatistik Yıllıklarına* göre ülkemizin mevcut durumu incelendiğinde özellikle iş kazalarının önemli boyutlarda olduğu, meslek hastalıklarının ise beklenen sayıların çok altında olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra SGK istatistiklerine yansımayan, kapsam ve kayıt dışı iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu oluşan kayıplar da dikkate alınmalıdır. Ayrıca meslek hastalıklarına ilişkin verilerin sadece karara bağlanan vakalar üzerinden olduğu ve ülkemizde henüz meslek hastalığı tıbbi tanıları toplanamadığı bilinmelidir. Bu istatistikler, iş kazalarının azaltılması ve meslek hastalıklarının tespitinde ve/veya bildiriminde sorunların olduğunu, bu doğrultuda sonuç odaklı koruyucu ve önleyici çalışma yapılması gerekliliğini göstermektedir.

2009 yılında Türkiye’de 1.216.308 işyeri faaliyet göstermiş ve bu işyerlerinde 9.030.202 işçi istihdam edilmiştir. Ayrıca bu işyerlerinde SGK tarafından dosyası tamamlanan 64.316 iş kazası, 429 meslek hastalığı vakası meydana gelmiştir. İş kazalarının 1.171’i ölümlle sonuçlanmıştır, ölümlle sonuçlanan meslek hastalığı bulunmamaktadır. 2009 yılında iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu kaybedilen iş günü sayısı ise 1.589.116’dır. Sürekli iş göremez sayısı ise 1.885’tir.

2009 yılı iş kazası sayılarının sektör bazında dağılımı incelendiğinde en çok iş kazası görülen sektörlerin; % 18,9 ile metal sektörü, % 14,1 ile maden sektörü ve % 10,7 ile inşaat sektörü olduğu görülmektedir. İş kazaları yüz bin çalışana oranlandığında; sıralama maden, metal ve mobilya olarak değişmektedir. Ölümlü iş kazası istatistikleri incelendiğinde ise % 13,3’ü inşaat sektöründe, % 3,2’ü nakliyat sektöründe ve % 1,7’si maden sektöründe olduğu görülmektedir. Ölümlü iş kazası sayıları yüz bin çalışana oranlandığında ise; sıralama maden, inşaat ve mobilya sektörü olarak değişmektedir.

* SGK iş kazaları ve meslek hastalıkları istatistikleri 5510 Sayılı Kanununun 4-1/a Maddesi Kapsamındaki Aktif Sigortalıları kapsamaktadır.

Yapılan bilimsel çalışmalar; çalışan sayısına göre yılda her bin işçi için 4-12 yeni meslek hastalığı vakası beklendiğini göstermektedir. SGK 2009 yılı istatistiklerine göre işçi sayısı dikkate alındığında ülkemizde; yaklaşık 36.120 (% 0,4 ile hesaplandığında) ile 108.362 (% 1,2 ile hesaplandığında) arasında yeni meslek hastalığı vakasının ortaya çıkması beklenmektedir. 2009 yılı için tespit edilebilen (dosyası tamamlanan) meslek hastalığı sayısı ise 429'dur.

2009 yılı SGK istatistiklerine göre, Türkiye'deki işyerlerinin % 99,7'si 1-249 işçi istihdam eden Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerden (KOBİ) oluşmakta olup, çalışanların % 83,8'i bu işyerlerinde istihdam edilmektedir. İş kazalarının toplam olarak % 83'ü KOBİ'lerde meydana gelmektedir. Ayrıca iş kazalarının %5,5'i, meslek hastalıklarının ise % 1,86'sı kadınlarda meydana gelmiş olup en fazla iş kazası 40-44 yaş grubunda (% 15,7) yaşanmıştır.

SGK 2013 yılı istatistiklerine göre ise Türkiye'de 1.793.245 işyeri faaliyet göstermekte ve bu işyerlerinde 13.296.570 işçi istihdam edilmekte, bunlar arasında kadın istihdam sayısı 3.370.978, erkek istihdam sayısı ise 9.925.592 olup kadın çalışan oranı % 25'tir. Ayrıca, 2013 yılı içerisinde bildiri yapılan 191.247 iş kazası ve 141 meslek hastalığı vakası meydana gelmiş* ve iş kazaları sonucunda toplam 1.356 kişi hayatını kaybetmiştir. Ölümle sonuçlanan meslek hastalığı bulunmamaktadır. 2013 yılında iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu kaybedilen iş günü sayısı 2.227.127, sürekli iş göremez sayısı ise 1.656'dır. Bu rakamlara göre, Türkiye'de günde; yaklaşık 524 iş kazası olmakta, 4 kişi iş kazası sonucu hayatını kaybetmekte ve 5 kişi iş kazası sonucu iş göremez hale gelmektedir.

2013 yılı iş kazası sayılarının sektör bazında dağılımı incelendiğinde en çok iş kazası görülen sektörlerin; % 14,3 ile metalden eşya imali, % 14 ile inşaat sektörü ve % 7,4 ile maden sektörü olduğu görülmektedir. İş kazaları yüz bin çalışana oranlandığında; sıralama maden, metal ve mobilya olarak değişmektedir. Ölümlü iş kazası istatistikleri incelendiğinde ise % 38,3'ü inşaat sektöründe, % 14,4'ü nakliyat sektöründe ve % 6,1'i maden sektöründe olduğu görülmektedir. Ölümlü iş kazası sayıları yüz bin çalışana oranlandığında ise; sıralama maden, inşaat ve nakliyat sektörü olarak değişmektedir.

SGK 2013 yılı istatistiklerine göre işçi sayısı dikkate alındığında ülkemizde; yaklaşık 53.186 (% 0,4 ile hesaplandığında) ile 159.558 (% 1,2 ile hesaplandığında)

* SGK istatistikleri 2012 yılından itibaren işlemi biten dosya sayısı yerine bildiri yapılan dosya sayısı üzerinden yayımlanmaktadır.

arasında yeni meslek hastalığı vakasının ortaya çıkması beklenmektedir. Mevcut durumda ise 2013 yılı için tespit edilebilen meslek hastalığı sayısı 141'dir.

İş kazaları yönünden riskli sektörlerin meslek hastalıkları dağılımına bakıldığında ise; 2013 yılında meslek hastalıklarının % 27,6'sının maden sektöründe, % 23,4'ünün inşaat sektöründe ve % 12'sinin metal sektöründe meydana geldiği görülmektedir.

2013 yılı verilerine göre Türkiye'deki işyerlerinin % 90,9'u 1-249 işçi istihdam eden küçük ve orta büyüklükteki işletmelerden (KOBİ) oluşmakta olup, çalışanların % 82,6'sı bu işyerlerinde istihdam edilmektedir. İş kazalarının % 66'sı KOBİ'lerde meydana gelmektedir. Ayrıca iş kazalarının % 10,8, meslek hastalıklarının ise % 8,5'i kadınlarda meydana gelmiş olup en fazla iş kazası 25-29 yaş grubunda (% 21) yaşanmıştır.

SGK istatistiklerinin yanı sıra TÜİK tarafından "İş Kazaları ve İşe Bağlı Sağlık Problemleri" konusunda araştırma yapılmaktadır. Araştırma sonuçları; Nisan, Mayıs, Haziran 2013 uygulama dönemi itibariyle istihdamda olan veya son 12 ay içinde bir işte çalışmış olan fertlerin, bu süre içinde herhangi bir iş kazası geçirip geçirmediği veya referans haftasında istihdam edilen ya da geçmişte çalışmış olanların son 12 ay içinde işe dayalı bir sağlık problemi yaşayıp yaşamadıklarına ilişkin bilgiler vermektedir. Araştırma 2013 yılı Hane Halkı İşgücü Anketi ile birlikte kentsel yerlerden 30.600 ve kırsal yerlerden 11.760 olmak üzere, Türkiye genelinde toplam 42.360 örnek hane halkına "İş Kazaları ve İşe Bağlı Sağlık Problemleri" konulu modüler anket uygulanarak yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, son 12 ayda istihdam edilenlerin % 2,3'ü iş kazası geçirmiştir. İstihdam edilenler ya da geçmişte çalışmış olanlardan % 2,1'i ise işe bağlı sağlık sorunu yaşamıştır. İşe bağlı sağlık sorunu yaşayanların % 24,9'unun "sırtı veya beli etkileyen kemik, eklem ve kas sorunları", % 20'sinin ise "stres, depresyon veya anksiyete sorunları" yaşadığı belirlenmiştir.

Bir önceki Politika Belgesini kapsayan 2009-2013 yıllarının karşılaştırması yapılırken; verilerin 2012 yılına kadar işlemi tamamlanan, 2013 yılından itibaren ise bildirim yapılan vakalara dayalı olarak kayıt altına alınması sebebiyle 2013 yılı bu dönem hesaplarına dahil edilememiştir. Bu nedenle 2009-2012 yılları arasındaki veriler kullanılarak karşılaştırma yapılabilmektedir.

Söz konusu verilere göre;

2009 yılına göre 2012 yılında işyeri sayısında % 26, çalışan sayısında ise % 32'lik bir artış meydana gelmiş yani iş gücü piyasasında büyüme sağlanmıştır.

2009 yılına göre 2012 yılında; 100 binde iş kazası oranında % 12, ölümlü iş kazası oranında % 52 azalma izlenmektedir.

İş kazası ve meslek hastalığı sonucu 100 bin çalışanda sürekli iş göremezlik oranı ise 2009 yılına göre 2012 yılında % 11,5 oranında azalmıştır.

Diğer yandan iş sağlığı ve güvenliğinin ulusal stratejisini belirlemek amacıyla, iş kazalarında öne çıkan riskli sektörleri değerlendirmek ve sektörel analiz yapmak gerekmektedir. Bu konuda son 4 yılın değerlendirmeleri aşağıda yer almaktadır.

(2009-2012) Dönemi SGK istatistiklerinden elde edilen verilere göre; iş kazası sayılarının son 4 yıllık ortalama dağılımında en çok iş kazası görülen sektör olarak metal birinci sırada, maden ikinci sırada, inşaat ise üçüncü sırada gelmektedir. 4 yılın ortalaması alındığında ve iş kazaları yüz bin çalışana oranlandığında; sıralama maden, metal ve mobilya sektörleri olarak değişmektedir. Ölümlü iş kazası sayılarının son 4 yıllık ortalama dağılımında en çok ölümlü iş kazası meydana gelen sektör olarak inşaat birinci sırada, nakliyat ikinci sırada, maden ise üçüncü sırada gelmektedir. 4 yılın ortalamasında ve ölümlü iş kazaları yüz bin çalışana oranlandığında; sıralama maden, inşaat ve nakliyat sektörleri olarak değişmektedir.

3. 2014–2018 DÖNEMİ III. ULUSAL İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ POLİTİKA BELGESİ HEDEFLERİ

1. İSG alanında yapılan faaliyetlerin niteliğinin arttırılması, standart hale getirilmesi.

Çalışanlarının daha sağlıklı ve güvenli işyerlerinde çalışmalarını sağlamak, hayat standardı ve kalitesini yükseltmek nihai hedefimizdir. Bu hedef doğrultusunda, iş sağlığı ve güvenliği alanında yürütülen muhtelif faaliyetlerin (iş sağlığı ve güvenliği teftişleri, iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri, kişisel koruyucu donanımların denetimi ve gözetimi, iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, iş sağlığı ve güvenliği mevzuat çalışmaları, vb.) niteliğinin

artırılması ve/veya standardize edilmesi amacıyla yürütülecek çalışmalar, nihai hedefe ulaşmak için önemli bir basamak olacaktır.

2. İş kazası ve meslek hastalığı istatistiklerinin ve kayıt sisteminin geliştirilmesi.

Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği istatistiklerine ulaşabildiğimiz tek kaynak Sosyal Güvenlik Kurumu istatistikleridir. Bu verilere göre 2013 yılında Türkiye’de bildirim yapılan 191.247 iş kazası ve 141 meslek hastalığı vakası meydana gelmiş ve iş kazaları sonucunda toplam 1.356 kişi hayatını kaybetmiştir. Ölümle sonuçlanan meslek hastalığı bulunmamaktadır. Bu rakamlara göre, Türkiye’de günde; yaklaşık 524 iş kazası olmakta, 4 kişi iş kazası sonucu hayatını kaybetmekte ve 5 kişi iş kazası sonucu iş göremez hale gelmektedir. Bu rakamların yanı sıra SGK istatistiklerine yansımayan, meslek hastalıkları sonucu kayıplar da ayrıca dikkate alınmalıdır.

3. Metal, maden ve inşaat sektörlerinde, her bir sektör için iş kazası oranının azaltılması.

Ülkemizde iş kazası sayısının en çok görüldüğü bu üç sektördeki; düşme, göçük, patlama, sıkışma ve benzeri diğer risklerden kaynaklanan kazaların azaltılması hedeflenmektedir.

4. Karşılaştırılması muhtemel meslek hastalıklarının belirlenerek ön tanılarının toplanması.

Sağlık hizmeti sunucularındaki otomasyon sistemi ile meslek hastalığı ön tanısının alınarak tespit edilen meslek hastalığı sayısının artırılması, ön tanı alanlarla SGK meslek hastalığı istatistiklerinin karşılaştırılarak doğrulanması ve bu veriler ışığında meslek hastalığı için sektörel eylem planının hazırlanması planlanmaktadır.

5. Kamu ve tarım sektöründe İSG’nin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin arttırılması.

6331 sayılı İSG Kanununun tüm çalışanları kapsamasıyla birlikte bu sektörlerde uygulamaların nasıl yapılacağıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır. Bu sektörlerle yönelik olarak rehberlik, işbirliği vb. faaliyetlerle bu sorunların giderilmesi planlanmaktadır.

6. Toplumda iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yaygınlaştırılması.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve alt düzenlemeleriyle birlikte bu konudaki mevzuat çalışmaları tamamlanmış ve değişen ihtiyaçlar doğrultusunda

güncellenmeler yapılmaktadır. Ancak toplumda sağlık ve güvenlik kùltürünün oluşturulması, yalnızca yapılan mevzuat düzenlemeleriyle değil toplumda kişilerin davranış biçimlerinin değiştirilmesiyle mümkün olabilmektedir. Bu doğrultuda “İSG Kùltürü” nün oluşturulması amacıyla yapılacak faaliyetlerin arttırılması toplumun bilinç düzeyini arttıracaktır.

7. Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde MYK Mesleki Yeterlilik Belgelerinin zorunlu hale getirilmesi.

MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi nitelikli işgücünün istihdam edilerek iş sağlığı ve güvenliği ortamının geliştirilmesi, iş kazalarının azaltılması ve verimliliğinin arttırılması hedefi doğrultusunda tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesinin zorunlu hale getirilebilmesi için gerekli mevzuat değişikliklerinin yapılması gerekmektedir. Söz konusu zorunluluk Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılacak tebliğlerde belirtilen meslekleri kapsayacaktır.

**(2014-2018) DÖNEMİ
ULUSAL İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
EYLEM PLANI**

1. GİRİŞ

2014-2018 Dönemi Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Politika Belgesi'nde yer alan hedeflere tam olarak ulaşabilmek, Konsey üyesi kurum ve kuruluşlarla birlikte konuyla ilgili bulunan tüm tarafların sorumluluğundadır. 5 yıllık dönem içerisindeki hedeflere ulaşılması ile İSG konusunda ülkemizin ciddi bir yol kat edeceği muhakkaktır.

Hedeflerin gerçekleştirilmesi ulusal bir birliktelik ve gayret gerektirmekle birlikte tüm Konsey üyelerinin ve ilgili kurum/kuruluşların bu konudaki sorumluluklarını yerine getirmeleri ile mümkün olabilecektir.

Konsey üyeleri ve diğer ilgili kurum/kuruluşların 2014-2018 Dönemi içerisindeki hedeflere ulaşma yolunda gerçekleştirilmesi gereken faaliyet ve çalışmaların belirlenerek izlenmesi amacıyla Politika Belgesine paralel olarak "Eylem Planı" hazırlanmıştır. Eylem Planı ile ülkemizdeki İSG faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Çalışma hayatımızda olumlu etkilerini her geçen gün daha fazla gösterecek olan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Eylem Planı'nın amacına ulaşması ancak ilgili bütün paydaşlarca benimsenmesi ve uygulamaya geçirilmesi ile mümkün olacaktır. Türkiye'nin iş sağlığı ve güvenliği konusunda 2014 – 2018 (beş yıllık) Döneminde ulaşılması planlanan hedefler aşağıda sunulmuştur:

Hedef 1. İSG alanında yapılan faaliyetlerin niteliğinin artırılması, standart hale getirilmesi.

Çalışanlarının daha sağlıklı ve güvenli işyerlerinde çalışmalarını sağlamak, hayat standardı ve kalitesini yükseltmek nihai hedefimizdir. Bu hedef doğrultusunda, iş sağlığı ve güvenliği alanında yürütülen muhtelif faaliyetlerin (iş sağlığı ve güvenliği teftişleri, iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri, kişisel koruyucu donanımların denetimi ve gözetimi, iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, mesleki eğitimlerin ulusal meslek standartlarına uygunluğu, iş sağlığı ve güvenliği mevzuat çalışmaları, vb.) niteliğinin artırılması ve/veya standardize edilmesi amacıyla yürütülecek çalışmalar, nihai hedefe ulaşmak için önemli bir basamak olacaktır.

Yıllık Performans Göstergeleri

Gösterge	2014	2015	2016	2017	2018
1. Teknik düzenlemesine uygun olmayan ürünlerin denetlenen ürünler içindeki oranı.	29	20	18	17	16
2. OSGB ve Eğitim Kurumlarında yapılan denetim sayısı.	540	648	756	864	972
3. İSG Kanunu'nun uygulanmasına yönelik proje sayısı.	1	-	1	-	-
4. İSG profesyonellerinin görevlendirilmesinde özel düzenleme yapılan sektör sayısı.	-	1	-	1	-
5. Sektörel İSG yönetim sistemi sayısı.	-	-	-	2	3

6. Mesleki eğitimlere yönelik işbirliği sayısı.	5	6	5	5	5
7. 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenlerinin, kendi işyerlerinin iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilmelerine ilişkin çalışmaların tamamlanma oranı.	-	% 100	-	-	-
8. Ulusal meslek standartları ve ulusal yeterliliklere yönelik hazırlanan eğitim programının tümünün mesleki eğitim programlarına uygunluğunun sağlanması.	-	% 100	% 100	% 100	% 100
Eylemler					
1.1. Teknik düzenlemesi uygun olmayan kişisel koruyucu donanımların azaltılması.			Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar		İlgili Kurum ve Kuruluşlar
Kişisel koruyucu donanımların piyasaya arzı veya dağıtımı aşamasında veya ürünler piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye uygunluğu ve güvenli olup olmadığı hususları denetlenerek, güvenli olmayan ürünlerin güvenli hale getirilmesi ile teknik düzenlemelere uygun olmayan kişisel koruyucu donanımların azaltılması hedeflenmektedir.			ÇSGB (İSGGM)		UİSGK Üyeleri
1.2. Yapılan programlı teftişler ve denetimlerle İSG hizmetlerinin ve işyerlerinde İSG koşullarının mevzuata uygunluğuna katkı sağlanması.			ÇSGB (İTKB)		UİSGK Üyeleri

<p>İşyerlerinde yapılacak teftişler ile; işyeri ve çalışma ortamından kaynaklanan mesleki risklerin önlenmesi, sağlık ve güvenliğin korunması, risk ve kaza faktörlerinin ortadan kaldırılması, iş ilişkilerinin iyileştirilmesi, çalışanların ve işverenlerin bilgilendirilmesi, yaş, cinsiyet ve sosyal durumları sebebi ile özel politika gerektiren grupların korunması ve güvenlik kültürü ile sosyal sorumluluk anlayışı oluşturulması çerçevesinde iş sağlığı ve güvenliği şartlarının iyileştirilmesine dolayısıyla mevzuata uygunluğuna katkı sağlanması hedeflenmektedir.</p>		
<p>1.3. İSG mevzuatının teknolojik gelişmelere ve işyeri çalışma koşullarına uygun olarak güncellenmesi.</p> <p>İş sağlığı ve güvenliği konusundaki mevzuatın değişen ve gelişen teknolojik şartlar ve imkânlar ile işyerlerindeki uygulamalar, çalışma hayatı sorunları ve çalışma ortamları da göz önünde bulundurularak revize edilmesi bu sayede çalışma hayatının ihtiyaçlarına yanıt verebilen ve güncelliğini koruyan, sürdürülebilir ve yaşayan yasal düzenlemelerin varlığını temin etmek amaçlanmaktadır.</p>	<p>ÇSGB (İSGGM)</p>	<p>UİSGK Üyeleri</p>
<p>1.4. İSG Kanunu'nun kamu ve özel sektörde uygulanmasına yönelik model ve pilot çalışmalar yürüterek, uygulamada yaşanan sorunların ve çözümlerin belirlenmesi.</p> <p>İSG Kanunu'nun kamu ve özel sektörde uygulanması aşamasında yaşanan sorunların belirlenmesi amacıyla sektörlerin öncelik ve ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak proje çalışmalarının yapılması ve yapılan çalışmalar ile mevcut İSG sorunları ve çözümüne ilişkin önerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu öneriler ile uygulama sorunlarının aşılması hedeflenmektedir.</p>	<p>ÇSGB (İSGGM)</p>	<p>UİSGK Üyeleri, ÇASGEM</p>

<p>1.5. İş güvenliği uzmanlarının görevlendirilmesi konusunda sektörel düzenlemelere öncelik verilmesi.</p> <p>İş güvenliği uzmanlarının branşlarına uygun iş kollarında görevlendirilmeleri konusunda düzenleme yapılarak, işyerlerindeki İSG uygulamalarının daha etkin ve etkili hale getirilmesi bir ihtiyaçtır. Bu düzenleme ile sektör hakkında bilgi sahibi ve yetkin kişilerin İSG hizmetini sunmaları ve hizmet kalitesi dolayısıyla da İSG standartlarının yükselmesi beklenmektedir.</p>	<p>ÇSGB (İSGGM, ÇASGEM)</p>	<p>UİSGK Üyeleri</p>
<p>1.6. İş sağlığı ve güvenliği laboratuvar hizmetlerini yürütecek laboratuvarların yetkilendirilmesi, denetlenmesi ve yaygınlaştırılması.</p> <p>Çalışanların sağlık ve güvenliğinin olumsuz etkilenmesini önlemek üzere, çalışma ortamındaki riskler konusunda uzman kişilerce, uluslararası düzeyde kabul edilebilir, karşılaştırılabilir işyeri ortam ölçüm ve değerlendirmelerini yapacak laboratuvarların yetkilendirmesi, sunduğu hizmetlerin takip, kontrol ve denetimlerini yaparak nitelikli işyeri ortam ölçüm ve analiz hizmeti sunan laboratuvarların yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.</p>	<p>ÇSGB (İSGGM)</p>	<p>UİSGK Üyeleri</p>
<p>1.7. İş sağlığı ve güvenliği profesyonellerinin eğitimlerinin niteliklerinin ve yeterliliklerinin artırılması.</p> <p>İşyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, çalışanlar için ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi faaliyetleri özel bilgi ve eğitim gerektirmektedir. İş sağlığı ve güvenliği sürekli gelişen, değişen çok disiplinli bir bilim dalıdır. Bu</p>	<p>ÇSGB (İSGGM, ÇASGEM)</p>	<p>UİSGK Üyeleri</p>

<p>sebeple, iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri sürekli bilgilerini tazelemeli, değişen ortam ve teknolojiye uyum sağlamalıdır.</p>		
<p>1.8. Sektöre özgü iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemlerinin oluşturulması ve yaygınlaştırılması.</p> <p>İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi; bir organizasyon yapısı ortaya koymak ve “herkesin kimin, neyi, ne zaman, nasıl neden ve nerede yapacağını net olarak anlamasını” sağlayacak şekilde sorumluluk vermek yoluyla İSG’nin hedefe odaklı, sistematik bir şekilde iyileştirilmesidir. Genel amaç, çalışma ortamını iyileştirerek çalışanların sağlık ve güvenliğini korumaktır.</p> <p>İşyerlerindeki İSG koşullarının iyileştirilmesi ve takibinde sistematik bir yaklaşım sergilemek için sektöre özgü iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemlerinin geliştirilmesi çok büyük önem arz etmektedir. Bu amaca yönelik ilgili taraflarında katkı ve katılımı ile pilot projeler uygulanacak ve proje çıktıları paylaşımına açık hale getirilerek diğer işyerlerine de yaygınlaştırılması sağlanacaktır.</p>	<p>ÇSGB (İSGGM)</p>	<p>UİSGK Üyeleri</p>
<p>1.9. Özel politika gerektiren grupların çalışma hayatında korunmasına yönelik tedbirlerin artırılması.</p> <p>Çalışma yaşamında fizyolojik, ruhsal, sosyo-ekonomik nedenlerden ötürü, üretim sürecinde çeşitli risklerle karşılaşma olasılığı yüksek, özel önem gösterilmesi gerekli gruplar (çocuklar, kadınlar, yaşlılar, engelliler v.b.) bulunmaktadır. Bu gruplar çalışma hayatında, iş sağlığı ve güvenliği açısından özel ve öncelikli olarak korunmalıdır.</p>	<p>ÇSGB (ÇGM)</p>	<p>UİSGK Üyeleri, ASPB, ÇASGEM</p>

<p>1.10. Kamu ihale mevzuatında 6331 sayılı Kanunundan kaynaklı bileşenlerin teklif bedele yansıtılmasına ve kontrolüne yönelik düzenleme yapılması.</p> <p>İlgili ikincil mevzuatlara, 6331 sayılı Kanundan kaynaklanan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitim verilmesi, iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi görevlendirilmesi ve kişisel koruyucu donanım gibi bileşenlerin teklif bedellerine yansıtılacağına ve bu bileşenlerin kontrol teşkilatı tarafından denetleneceğine yönelik hükümlerin eklenmesi</p>	<p>KİK, BAŞBAKANLIK (TOKİ)</p>	<p>UİSGK Üyeleri</p>
<p>1.11. Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalıştırılacakların mesleki eğitimlerine dair yönetmelik kapsamında işbirliklerinin oluşturulmasına öncelik verilmesi.</p> <p>İşveren ve çalışan örgütleri ile işbirliği yapılarak mesleki eğitimlerin içeriğinin ulusal meslek standartları ve ulusal yeterliliklere uygun olarak hazırlanmasına ve hizmetin sunumuna ilişkin sistematik yaklaşımların oluşturulması ve bu sayede çalışanların bilgi ve niteliklerinin artırılması hedeflenmektedir. Oluşturulacak işbirlikleri bu amacı kuvvetlendirecek yönde gerçekleştirilecektir.</p>	<p>MEB, YÖK, TİSK, TOBB</p>	<p>ÇSGB (MYK), TESK, TÜRK-İŞ, DİSK, HAK-İŞ</p>
<p>1.12. 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenlerinin, kendi işyerlerinin iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilmelerine ilişkin sistemin oluşturulması ve yaygınlaştırılması.</p> <p>10'dan az çalışan olan az tehlikeli işyerlerinde dışarıdan hizmet alımına ihtiyaç duymaksızın işyerinin İSG hizmetini yürütmesi mevzuat ve örnek uygulama çalışmaları ile sağlanacaktır. Oluşturulacak sistem ile işverenlerin yasal yükümlülükleri ve uygulamaları konusunda gerekli bilgi ve donanıma sahip olması sağlanacaktır.</p>	<p>ÇSGB (İSGGM)</p>	<p>TESK</p>
<p>Hedef 2. İş kazası ve meslek hastalığı istatistiklerinin ve kayıt sisteminin geliştirilmesi.</p>		

Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği istatistiklerine ulaşabildiğimiz tek kaynak Sosyal Güvenlik Kurumu istatistikleridir. Bu verilere göre 2013 yılında Türkiye’de bildiri yapılan* 191.247 iş kazası ve 141 meslek hastalığı vakası meydana gelmiş ve iş kazaları sonucunda toplam 1.356 kişi hayatını kaybetmiştir. Ölümle sonuçlanan meslek hastalığı bulunmamaktadır. Bu rakamlara göre, Türkiye’de günde; yaklaşık 524 iş kazası olmakta, 4 kişi iş kazası sonucu hayatını kaybetmekte ve 5 kişi iş kazası sonucu iş göremez hale gelmektedir. Bu rakamların yanı sıra SGK istatistiklerine yansımayan, meslek hastalıkları sonucu kayıplar da ayrıca dikkate alınmalıdır.

* SGK istatistikleri 2012 yılından itibaren işlemi biten dosya sayısı yerine bildiri yapılan dosya sayısı üzerinden yayımlanmaktadır.

Yıllık Performans Göstergeleri

Gösterge	2014	2015	2016	2017	2018
1. Meslek Hastalığı ön tanı sayısı (yüz binde).	12.5	25	50	80	100
Eylemler					
2.1. İş kazası ve meslek hastalığı istatistiklerinin İSG Kanununun kapsamı dikkate alınarak, uluslararası standartlara göre tutulması.			Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar		İlgili Kurum ve Kuruluşlar
İş kazası ve meslek hastalığı istatistiklerinin İSG Kanununun kapsamı dikkate alınarak, uluslararası normlarına göre tutulacak ve iş kazası/meslek hastalığı verilerinin İş Teftiş Kurulu Başkanlığı başta olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilecektir.			SB, ÇSGB (SGK)		TÜİK

<p>2.2. Meslek hastalığı verilerinin ön tanılarının toplanması ve tıbbi tanılarının yayınlanması.</p> <p>Ön tanısı konulmuş meslek hastalıklarına ilişkin kayıtların tutulması ve tıbbi tanılara ilişkin istatistiklerin paylaşılması ile ülkemizin meslek hastalıklarına ilişkin durumu değerlendirilebilecek ve bu sayede hastalıkların tanı, teşhis ve tedavisindeki gelişmeler izlenebilecektir.</p>	<p>SB, ÇSGB (SGK)</p>	<p>TTB</p>
<p>2.3. İş kazası ve meslek hastalıkları istatistiklerine kamuda çalışanların dâhil edilmesi.</p> <p>İstatistiklere kamu çalışanlarının da dâhil edilmesi hedeflenmektedir.</p>	<p>ÇSGB (SGK, DPB)</p>	<p>ÇSGB (İSGGM)</p>
<p>2.4. SGK'ya Sağlık Bakanlığı'ndan ve işverenlerden gelen iş kazası ve meslek hastalıkları sayılarının karşılaştırılarak karşılıklı kontrolün gerçekleştirilmesi.</p> <p>Farklı kurumların elde ettiği istatistiklerin mukayese edilerek sonuçların değerlendirilmesi temiz verilerin elde edilmesinde önemlidir. Karşılıklı kontrol ile en sağlıklı sonucun temini mümkün olacaktır.</p>	<p>ÇSGB (SGK), SB</p>	<p>UİSGK Üyeleri</p>
<p>Hedef 3. Metal, maden ve inşaat sektörlerinde, her bir sektör için iş kazası oranının azaltılması.</p> <p>Ülkemizde iş kazası sayısının en çok görüldüğü bu üç sektördeki; düşme, göçük, patlama, sıkışma ve benzeri diğer risklerden kaynaklanan kazaların azaltılması hedeflenmektedir.</p>		

Yıllık Performans Göstergeleri

Gösterge	2014	2015	2016	2017	2018
1. İnşaatlarda yüksekte düşme kaynaklı yüz bin çalışanda iş kazası oranı.	% 3	% 3	% 3	% 3	% 3
2. Maden sektörüne yüz bin çalışanda iş kazası oranı.	% 3	% 3	% 3	% 3	% 3
3. Metal sektörüne yüz bin çalışanda iş kazası oranı.	% 1,8	% 1,6	% 1,4	% 1,20	% 0,999
Eylemler	Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar		İlgili Kurum ve Kuruluşlar		
3.1. İnşaatlarda yüksekte düşme kaynaklı kazaların önlenmesine yönelik çalışmaların yapılması. (2009-2013) Dönemi SGK istatistiklerinden elde edilen verilere göre; iş kazası sayılarının son 5 yıllık ortalama dağılımında en çok iş kazası görülen sektörler olarak metal, maden ve inşaat sektörleri ilk sıralarda yer almaktadır. İnşaatlardaki özellikle ölümlü kazaların büyük çoğunluğu yüksekte düşme neticesinde gerçekleştiğinden bu konuda önceliklendirme yapılmasına ihtiyaç vardır.	ÇSGB (İTKB, İSGGM), ÇŞB, BAŞBAKANLIK (TOKİ), TİSK, TOBB		TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, TMMOB		

<p>3.2. Madenlerde göçük, patlama vb. nedenlerle meydana gelen kazaların önlenmesine yönelik çalışmaların yapılması.</p> <p>Maden sektöründeki iş kazalarının büyük çoğunluğu göçük ve patlama gibi nedenlerle meydana gelmektedir. Kazaların kök nedenlerinin araştırılması çalışmaları ile önlemeye yönelik aktivasyonların gerçekleştirilmesi mümkün olacaktır.</p>	<p>ÇSGB (İTKB, İSGGM), ETKB, TİSK, TOBB</p>	<p>TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, TMMOB</p>
<p>3.3. Metal sektöründe sıkışma, el-kol yaralanması vb. nedenlerle meydana gelen iş kazalarının önlenmesine yönelik çalışmaların yapılması.</p> <p>Metal sektöründeki kazalarının nedenlerine ilişkin istatistiklere bakıldığında sıkışma ve el-kol yaralanması gibi nedenler öne çıkmaktadır.</p>	<p>ÇSGB (İTKB, İSGGM), BSTB, TİSK, TOBB</p>	<p>TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, TMMOB</p>
<p>3.4. Sektörlerde kullanılan kişisel koruyucu donanımlarının uygunluğunun incelenmesine ilişkin çalışmaların yapılması.</p> <p>Kullanılacak kişisel koruyucu donanım yürütülen işe ve kullanacak kişiye uygun olmalıdır. Kişisel koruyucu donanım güvenli ürün olmaz ise kullanan kişiyi koruması mümkün olmadığı gibi yeni bir tehlike kaynağı da oluşturabilmektedir.</p>	<p>ÇSGB (İTKB, İSGGM), TİSK, TOBB</p>	<p>TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, TMMOB</p>
<p>Hedef 4. Karşılaşılması muhtemel meslek hastalıklarının belirlenerek ön tanılarının toplanması.</p>		

Sağlık hizmeti sunucularındaki otomasyon sistemi ile meslek hastalığı ön tanısının alınarak tespit edilen meslek hastalığı sayısının artırılması, ön tanı alanlarla SGK meslek hastalığı istatistiklerinin karşılaştırılarak doğrulanması ve bu veriler ışığında meslek hastalığı için sektörel eylem planının hazırlanması planlanmaktadır.

Yıllık Performans Göstergeleri

Gösterge	2014	2015	2016	2017	2018
1. Meslek hastalığı tanı ve bildirimine ilişkin gerçekleştirilen proje sayısı.	5	7	5	5	-

Eylemler	Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar	İlgili Kurum ve Kuruluşlar
4.1. Ülkemizde en sık görülen meslek hastalıklarının belirlenmesi. En sık görülen meslek hastalıklarının belirlenmesine yönelik çalışma yapılacaktır.	SB	ÇSGB (İSGGM, SGK), Üniversiteler, TTB
4.2. Meslek hastalığı tanısı koymaya yetkili hastanelerle, meslek hastalıklarının tanı ve bildirim sistemine yönelik ortak projeler yapılması. Meslek hastalığı tanısı koymaya yetkili hastanelerle, meslek hastalıklarının tanı ve bildirim sistemine yönelik ortak projeler yapılarak sistemin yaygınlaştırılması ve etkinliği sağlanacaktır.	ÇSGB (İSGGM), SB	TİSK, TOBB, TESK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, TMMOB, TTB

<p>4.3. Üniversite hastanelerinde toplanan meslek hastalıklarına ilişkin verilerin Sağlık Bakanlığına elektronik olarak iletilmesi.</p> <p>Üniversite hastanelerinde toplanan meslek hastalıkları verilerinin Sağlık Bakanlığına iletilerek verilerin paralel olarak kontrolü ile tam ve doğru bilgi toplanması sağlanacaktır.</p>	YÖK	SB, ÇSGB (İSGGM), Üniversiteler			
<p>4.4. Meslek hastalığı ön tanı verilerinin toplanması ve değerlendirilmesi.</p> <p>Otomasyon sisteminden elde edilen meslek hastalıkları verileri toplanıp, hangi meslek hastalıklarının ön tanı aldığı ön tanı alan vakalardan hangilerinin yetkili hastanelerce onaylandığı gibi bilgiler değerlendirilecektir.</p>	SB	ÇSGB (İSGGM, SGK)			
<p>4.5. Tespit edilen meslek hastalığı çeşitlerine göre sektörel müdahalenin planlanması.</p> <p>Hangi sektörlerde hangi meslek hastalıklarının yaygın olduğu tespit edilecek ve bu veriler doğrultusunda meslek hastalıklarının nasıl azaltılacağı, hangi önlemlerin alınacağı gibi konulara yönelik eylemler planlanacaktır.</p>	ÇSGB (İSGGM)	UİSGK Üyeleri			
<p>Hedef 5. Kamu ve tarım sektöründe İSG'nin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin artırılması.</p> <p>6331 sayılı İSG Kanununun tüm çalışanları kapsamıyla birlikte bu sektörlerde uygulamaların nasıl yapılacağıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır. Bu sektörlerle yönelik olarak rehberlik, işbirliği vb. faaliyetlerle bu sorunların giderilmesi planlanmaktadır.</p>					
Yıllık Performans Göstergeleri					
Gösterge	2014	2015	2016	2017	2018

1. Tarım sektörü çalışanları için yapılan inceleme ve araştırma faaliyeti sayısı.	1	-	1	1	-
2. Kamu sektörü çalışanları için yapılan inceleme ve araştırma faaliyeti sayısı.	1	2	-	-	-
3. Tarım ve kamu sektörü işverenleri için hazırlanan rehber sayısı.	4	-	-	-	-
4. Tamamlanan mesleki eğitim işbirliği sayısı.	5	5	5	5	5
5. Mevsimlik çalışanların çalışma koşullarının iyileştirilmesi için yürütülen faaliyet sayısı.	1	-	-	-	-
6. Ulusal meslek standartları ve ulusal yeterliliklere yönelik hazırlanan eğitim programının tümünün mesleki eğitim programlarına uygunluğunun sağlanması.	-	% 100	% 100	% 100	% 100
7. Tarım sektöründe belgelendirilmesi yapılan meslek sayısı.	-	-	3	3	4
Eylemler					
5.1. Tüm tarım işverenlerine ulaşılan bir sistemin kurulması.			Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar		İlgili Kurum ve Kuruluşlar
Çiftçi Kayıt Sistemi ve Tarımsal Üretici Kayıt Sistemi gibi yeni oluşturulan veya mevcut sistemlerle tarımda kayıt dışı istihdam önlenecektir.			GTHB		TÜİK

<p>5.2. Tarım ve kamu sektöründe çalışanlara yönelik inceleme ve araştırma faaliyetlerinin sayısının artırılması.</p> <p>6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile İSG mevzuatı kapsamına ilk defa giren tarım ve kamu sektöründe durum değerlendirmesi yapılması amacıyla inceleme ve araştırma çalışmaları yapılacaktır.</p>	<p>ÇSGB (İSGGM), YÖK</p>	<p>UİSGK Üyeleri</p>
<p>5.3. Tarım ve kamu sektöründe işverenlere yönelik iş sağlığı ve güvenliği rehberlerinin artırılması.</p> <p>Tarım ve kamu sektörleri için iş sağlığı ve güvenliği konusunda uygulama rehberleri hazırlanarak işverenlere sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturulması hususunda yol gösterilecektir.</p>	<p>ÇSGB (İSGGM, ÇASGEM), YÖK</p>	<p>UİSGK Üyeleri</p>
<p>5.4. Mesleki eğitim uygulamalarında İSG konusunda işbirliklerinin oluşturulması.</p> <p>YÖK ve MEB ile ulusal meslek standartları ve ulusal yeterliliklere uygun düzenlenen mesleki eğitimler konusunda işbirliği oluşturularak tarım çalışanlarının mesleki yetkinlikleri artırılabilecektir. Söz konusu işbirlikleri kapsamında belirlenecek mesleklerde verilecek eğitim içeriklerinin ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlilikler ile uyumlu hazırlanması sağlanacaktır.</p>	<p>MEB, YÖK</p>	<p>GTHB, ÇSGB (MYK), TZOB</p>
<p>5.5. Mevsimlik çalışanlarla ilgili çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi.</p> <p>Mevsimlik çalışanların yoğun olduğu iş kolları için gerekli ise yasal düzenlemeler revize edilecek ve sektör sorunları ilgili tarafların katılımı ile önceliklendirilerek çözüm ve uygulamaya yönelik proje, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.</p>	<p>ÇSGB (ÇGM)</p>	<p>GTHB, TZOB</p>

<p>5.6. Kamu kurumlarında çalıştırılmak üzere iş güvenliği uzmanlığı, işyeri hekimliği ve diğer sağlık personeli kadrolarının ihdas edilmesi.</p> <p>6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 6 ncı Maddesi gereğince tüm kamu kurumlarında İSG profesyonellerinin çalıştırılma yükümlülüğü 2016 yılından itibaren başlayacaktır. Söz konusu bu kadrolarda çalıştırılmak üzere yeni kadro unvanları oluşturulacaktır.</p>	<p>MB, KB, DPB</p>	<p>ÇSGB, ÖSYM</p>			
<p>5.7. Tarım sektöründe çalışan kişilerin mesleki niteliklerini göstermeleri amacıyla bu sektörde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi verilmesi çalışmalarının hız kazanması.</p> <p>Bu amaçla ulusal meslek standardı hazırlama çalışmalarında önemli bir yol kat edilmiştir. Ulusal yeterlilik hazırlama çalışmalarının tamamlanmasını müteakip sınav ve belgelendirme yapmak isteyen kuruluşların yetkilendirilmesi süreçleri başlatılacaktır. Ayrıca, tarım sektöründe çalışan kişilerin MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi almasını teşvik edecek çalışmaların başlatılması da bu süreci hızlandıracaktır.</p>	<p>ÇSGB (MYK)</p>	<p>MEB, YÖK, GTHB</p>			
<p>Hedef 6. Toplumda iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yaygınlaştırılması.</p> <p>6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve alt düzenlemeleriyle birlikte bu konudaki mevzuat çalışmaları tamamlanmış olup değişen ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenmeler yapılmaktadır. Ancak toplumda sağlık ve güvenlik kültürünün oluşturulması, yalnızca yapılan mevzuat düzenlemeleriyle değil toplumda kişilerin davranış biçimlerinin değiştirilmesiyle mümkün olabilmektedir. Bu doğrultuda “İSG Kültürü” nün oluşturulması amacıyla yapılacak faaliyetlerin artırılması toplumun bilinç düzeyini arttıracaktır.</p>					
<p>Yıllık Performans Göstergeleri</p>					
<p>Gösterge</p>	<p>2014</p>	<p>2015</p>	<p>2016</p>	<p>2017</p>	<p>2018</p>

1. Tamamlanan BAP sayısı.	2	2	2	2	2
2. İşverenlere yönelik hazırlanan rehber sayısı.	-	1	1	1	1
3. Çalışanlara yönelik hazırlanan rehber sayısı.	-	5	-	-	-
4. Gerçekleştirilen tanıtıcı ve eğitici faaliyet sayısı (Kamu spotu, eğitim, kitap, proje, seminer vs.).	1	10	-	-	-
5. Hazırlanan eğitim modülü sayısı.	-	-	-	1	-
6. İSG uygulamalarının verimlilik üzerine etkileri konusunda yapılacak etkinlik veya hazırlanacak araştırma / yayın sayısı.	-	-	2	2	2
Eylemler					
			Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar	İlgili Kurum ve Kuruluşlar	
6.1. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili araştırma çalışmalarının arttırılması ve üniversitelerin araştırma çalışmaları için teşvik edilmesi.			YÖK	UİSGK Üyeleri, ÇASGEM	

İş sağlığı ve güvenliği alanında yapılacak olan çalışmalara Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) kapsamında ödenek sağlanarak, bu alanda yapılan çalışmaların artırılması sağlanacaktır.		
<p>6.2. İşverenlere, İSG Kanununun uygulanmasına yönelik eğitim, rehberlik faaliyetlerinin artırılması.</p> <p>Yüksek riskli sektörlerle yönelik uygulama rehberleri hazırlanarak işverenlere sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturulması hususunda yol gösterilecektir.</p>	TOBB, TİSK, TESK	UİSGK Üyeleri, ÇASGEM
<p>6.3. Çalışanlara, İSG Kanununun uygulanmasına yönelik eğitim ve rehberlik faaliyetlerinin artırılması.</p> <p>Yüksek riskli sektörlerle yönelik uygulama rehberleri hazırlanarak çalışanlar, sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı hususunda bilgilendirilecektir.</p>	MEMURSEN, KAMUSEN, KESK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK	UİSGK Üyeleri, ÇASGEM
<p>6.4. İSG profesyonellerine yönelik İSG farkındalık eğitimlerinin verilmesi.</p> <p>İSG profesyonellerine eğitimler verilerek, bu alanda aktif olarak çalışan ve toplumda güvenlik kültürünün oluşturulması hususunda en önemli rolü olan İSG profesyonellerinin iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı arttırılacaktır.</p>	TTB, TMMOB	ÇASGEM
<p>6.5. Üniversiteler tarafından öğrencilere yönelik İSG farkındalık eğitimlerinin verilmesi.</p> <p>Üniversiteler tarafından öğrencilere eğitimler verilerek gelecekte iş hayatına atılacak olan bu kişiler arasında iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı oluşturulacaktır.</p>	YÖK	ÇASGEM

<p>6.6. Bilinç düzeyinin arttırılması için katılımcı bir politika ile tanıtıcı ve bilgilendirici (Seminer, kamu spotu, proje, eğitim vb.) faaliyetlerin yürütülmesi ve sürekliliğinin sağlanması.</p> <p>Eğitim, seminer, kamu spotu vb. faaliyetlerle işverenlere ve çalışanlara İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun getirdiği yükümlülükler ve sorumluluklar hakkında bilgi verilerek iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı yaygınlaştırılacaktır. Bu amaçla yürütülecek çalışmalarda ilgili taraflardan gelen öneri, görüş ve talepler değerlendirilerek ihtiyaca uygun faaliyetlerin tarafların katılımı ile yürütülmesi öncelikli olacaktır.</p>	<p>UİSGK Üyeleri</p>	
<p>6.7. Okul öncesinden yükseköğretime kadar farklı seviyelerde iş sağlığı ve güvenliği eğitim modüllerinin geliştirilmesi ve eğitim müfredatına adaptasyonunun sağlanması.</p> <p>Ortaöğretim ve üniversitelerde verilmekte olan iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri yaygınlaştırılacak ve okul öncesi eğitimden başlanmak üzere tüm eğitim müfredatında iş sağlığı ve güvenliği modüllerinin yer alması sağlanacaktır. Böylece iş hayatına atılacak kişiler çok küçük yaşlardan itibaren iş sağlığı ve güvenliği konusuna aşina olacak ve güvenlik kültürünün yaygınlaştırılması hususunda en önemli adım gerçekleştirilmiş olacaktır.</p>	<p>YÖK, MEB</p>	<p>ÇSGB (İSGGM)</p>
<p>6.8. İSG uygulamalarının verimlilik üzerine etkileri konusunda bilinçlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi.</p> <p>İşverenlerin İSG uygulamaları konusunda teşvik edilmesi amacıyla işyerlerinde İSG uygulamalarının verimlilik üzerine etkileri araştırılarak elde edilen veriler işverenlerle paylaşılacaktır. İşletmelerin İSG konusunda yaptıkları yatırımlarla kazaların, iş günü kayıplarının ve dolaylı olarak üretim kayıplarının</p>	<p>ÇSGB</p>	<p>ÇSGB, TOBB, TİSK, TESK, YÖK</p>

azaltılması ve çalışan motivasyonunun artırılması yolu ile görülebilir olumlu sonuçlarının işletme harcamalarına yansımaları, yapılacak çalışmalar ile açıklığa kavuşturulacaktır.					
<p>Hedef 7. Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde MYK Mesleki Yeterlilik Belgelerinin zorunlu hale getirilmesi.</p> <p>MYK Mesleki Yeterlilik Belgeli nitelikli işgücünün istihdam edilerek iş sağlığı ve güvenliği ortamının geliştirilmesi, iş kazalarının azaltılması ve verimliliğinin artırılması hedefi doğrultusunda tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesinin zorunlu hale getirilebilmesi için gerekli mevzuat değişikliklerinin yapılması gerekmektedir. Söz konusu zorunluluk Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılacak tebliğlerde belirtilen meslekleri kapsayacaktır.</p>					
Yıllık Performans Göstergeleri					
Gösterge	2014	2015	2016	2017	2018
1. Gerekli mevzuat değişikliklerinin yapılması.	% 100	-	-	-	-
2. Bakanlıkça yayınlanacak listelerde yer alan meslek sayısı.	-	20	30	30	30
Eylemler		Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar	İlgili Kurum ve Kuruluşlar		
7.1. Değişiklik yapılması gereken mevzuatların belirlenerek değişikliklerin yapılması.		ÇSGB (MYK)	ÇSGB, İlgili Bakanlıklar		

Tehlikeli ve çok tehlikeli işler kapsamına giren mesleklerde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesinin zorunlu olması amacıyla hangi kanun ve yönetmeliklerde değişiklik yapılacağını ilgili taraflar ile işbirliği içerisinde belirlenmesi ve gerekli değişikliklerin yapılması hedeflenmektedir.		
7.2. MYK Mesleki Yeterlilik Belgelerinin zorunlu olacağı mesleklere ilişkin listenin hazırlanması. İş piyasasının ihtiyaçları ve belgelendirme kuruluşlarının ilgili mesleklerdeki kapasiteleri göz önünde bulundurularak zorunluluk getirilecek mesleklerin Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından belirlenmesi ve söz konusu meslekleri içeren listenin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından tebliğlerle ilan edilmesi hedeflenmektedir.	ÇSGB (MYK)	MEB, TOBB, TİSK, TESK

<https://www.google.com.tr/#safe=active&q=2014-2018+Politika+Belgesi+ve+Eylem+Plan%C4%B1>